

Brüsszel, 2022. április 5.
(OR. en)

7766/22

COPEN 113
CRIMORG 39
ENV 307
JAI 425
CATS 15
ENFOPOL 164

FELJEGYZÉS

Küldi:	a magyar delegáció
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A kölcsönös értékelések nyolcadik fordulója: „A környezeti bűnözés megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel kapcsolatos európai szakpolitikák gyakorlati végrehajtása és működése” A Magyarországról szóló jelentés utókövetése

---

Minden tagállamra kiterjedő felkérés, hogy a kölcsönös értékelések egyes fordulóinak utókövetéseként az egyes tagállamok tájékoztassák a Tanács Főtitkárságát a nekik címzett ajánlások nyomán fogantatosított intézkedéseikről.

Az adott értékelő jelentés elfogadásától számított 18 hónapon belül utókövetési jelentést kell benyújtani.

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a kölcsönös értékelések nyolcadik fordulójára vonatkozó, az ST 11585/18 dokumentumban szereplő jelentésben foglalt ajánlásokkal kapcsolatban Magyarország által készített utókövetési jelentést.

A KÖLCSÖNÖS ÉRTÉKELÉSEK NYOLCADIK FORDULÓJA: „A KÖRNYEZETI BŰNÖZÉS MEGELŐZÉSÉVEL ÉS AZ ELLENE FOLYTATOTT KÜZDELEMMEL KAPCSOLATOS EURÓPAI SZAKPOLITIKÁK GYAKORLATI VÉGREHAJTÁSA ÉS MŰKÖDÉSE”

A MAGYARORSZÁGRÓL SZÓLÓ JELENTÉS UTÓKÖVETÉSE

Összefüggésben a kölcsönös értékelések nyolcadik, „a környezeti bűnözés megelőzésével és az ellene folytatott küzdelemmel kapcsolatos európai szakpolitikák gyakorlati végrehajtása és működése” témájában lebonyolított fordulójával

A bűnüldözési munkacsoport és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködéssel foglalkozó munkacsoport **2018.9.14**-én elfogadta az ST 11585/18 dokumentumban foglalt, **MAGYARORSZÁGRÓL** szóló értékelő jelentést.

A 15538/4/15 dokumentumban foglalt eljárásoknak megfelelően benyújtjuk a fenti értékelő jelentésben **MAGYARORSZÁGNAK** tett ajánlások nyomán hozott intézkedésekről szóló jelentésünket.

1. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország dolgozzon ki egy meghatározott célokkal rendelkező, több ügynökséget felölelő fórumot annak érdekében, hogy létrejöhessen egy központi szintű stratégia azzal a céllal, hogy az ország következetes megközelítést alkalmazzon a környezet elleni bűncselekmények valamennyi területére vonatkozóan, és a környezet elleni bűncselekmények elleni küzdelmet miniszteri szinten prioritásként kezelje

A különböző hatóságok egységes fellépését a hazai környezet- és természetvédelmi rendszerben az INTERPOL nemzeti környezeti biztonsági munkacsoportokra vonatkozó kezdeményezése (NEST) alapján létrehozott nemzeti környezeti biztonsági munkacsoport (a továbbiakban: a NEST-munkacsoport) 2021-ben történt felállítása biztosítja. (Lásd még a 8. sz. ajánlást.)

A magyarországi Környezeti Biztonsági Munkacsoport létrehozása a BBA–5.2.1/32017–00006 projektazonosító szám alatt nyilvántartásba vett projekt keretében valósul meg, a Belső Biztonsági Alap támogatásával és a Belügyminisztérium társfinanszírozásával.

A részt vevő felek kiemelt célnak tekintik az együttműködés hatékony és egymást támogató formáinak kialakítását, valamint szakmai tevékenységük minőségének javítását, különösen a környezet és a természet elleni bűncselekmények megelőzése és felszámolása terén. A felek megkülönböztetett fontosságot tulajdonítanak az alábbi tevékenységi köröknek:

- a) a veszélyes és nem veszélyes hulladék (a továbbiakban: hulladék) illegális lerakásának, tárolásának és szállításának visszaszorítása;
- b) a vízszennyezés, valamint a növény- és talajvédő szerekkel való visszaélés révén okozott környezetszennyezés megelőzése és csökkentése, továbbá az ezzel összefüggésben végzett munka összehangolása (a veszélyeztetett terület biztonsági védelme, a szennyezők felderítése);
- c) a védett természeti területek és értékek, a Natura 2000 területek, a védett állat- és növényfajok és erdők védelme, valamint a veszélyeztetett állat- és növényfajok jogellenes kereskedelmének visszaszorítása;
- d) a felek közös érdekeinek kifejezése a természeti értékeket károsító vagy veszélyeztető illegális tevékenységek hatékony felderítése és megelőzése, egymás tapasztalatainak és képességeinek jobb kihasználása, a kölcsönös segítségnyújtás és a jogszabályban meghatározott feladatok hatékony végrehajtása.

Az együttműködés célja, hogy a környezetvédelemmel és természetvédelemmel kapcsolatos szakmai és hatósági feladatokat ellátó hatóságok, valamint az együttműködő hatóságok hivatásos rendőri, vámügyi, bűnüldözési, bűnmegelőzési, hírszerzési és gazdaságvédelmi egységei a nemzeti érdekeknek, területi és helyi sajátosságoknak és igényeknek megfelelően komplex módon információt cseréljenek, és tevékenységüket ennek megfelelően végezzék.

A munkacsoport tagszervezetei:

az Agrárminisztérium

a Nemzeti Adó- és Vámhivatal

az Országos Rendőr-főkapitányság

az Innovációs és Technológiai Minisztérium

az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

a Pest Megyei Kormányhivatal

a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal.

2. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország dolgozzon olyan központi szintű megbízható statisztikák összegyűjtésén, amelyek lehetővé teszik az ország számára a környezet elleni bűncselekmények és a környezeti vétségek előfordulásának a felismerését és a rendelkezésre álló erőforrások hatékonyabb használatát

3. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország indítson a magán- és a közszférát célzó megelőzési programokat és tájékoztató kampányokat, többek között egy forróvonal létrehozásával, amelyen keresztül bejelenthetők a környezet elleni bűncselekmények

Az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főigazgatóságának Bűnmegelőzési Osztálya rendszeresen folytat e témakörben bűnmegelőzési célú tájékoztató tevékenységet.

Ennek egyik legutóbbi példajaként szeretnénk megemlíteni a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács és a Csongrád-Csanád Megyei Rendőr-főkapitányság által általános iskolások számára indított „Mentsük meg a Földet! Zöld őrjárat” című interaktív játékot, amelyet eljuttattak az érintett oktatási intézményekbe.

4. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország vegye fontolóra egy olyan hatóság kijelölését központi szinten, amelynek vezető szerep jutna a környezetvédelmi és hulladékkal kapcsolatos kérdések terén a bűnüldözés és az adminisztráció vonatkozásában

5. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország vegye fontolóra a rendőrség szerkezetátalakításának a lezárását, annak érdekében, hogy az NNI kérhesse, hogy helyi szinten hozzanak intézkedéseket, és könnyen átvehessen egyes súlyos következményekkel (globális hatással) járó ügyeket

Az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya felel a nyomozások szakmai irányításáért, míg a szakterületet nemzetközi szinten az NNI képviseli. Ezenfelül az NNI alegysége felel a partnerszolgálatok közötti koordinációért és a hazai képzésért.

Ami az ügyek átvételére és az utasítások adására vonatkozó jogot illeti, ezt a javaslatot nem hajtották végre. E tekintetben azonban érdemes kiemelni, hogy az Országos Rendőr-főkapitányság említett osztálya, mint szakirányító egység, jogosult szakmai utasításokat adni az ügyekben.

Az egyes nyomozásoknak az NNI-hez történő átirányítása az országos rendőrfőkapitány hatáskörébe tartozik; bevett gyakorlat az érintett szervek között.

6. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország vegye fontolóra a Pest Megyei Kormányhivatal és az NNI emberi erőforrásainak a bővítését, hogy e két hatóság a NEST-projekt ismertetését és elfogadását követően kiterjesztendő hatáskörük keretében hatékonyan elláthassa feladatait

A kölcsönös értékelés óta az NNI Környezeti Bűnözés Elleni Alosztálya 2 fővel bővült.

7. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország vegye fontolóra helyi szinten (a rendőrség, a közigazgatási és a vámhatóságok állomásain) képzettebb munkatársak foglalkoztatását, akik képesek felismerni és azonosítani a környezet elleni bűncselekmények és kifejezetten a hulladékkal kapcsolatos bűncselekmények és/vagy a környezetvédelmi vétségek tendenciáit és eseteit

A környezeti bűnözés elleni küzdelemre összpontosító NEST-munkacsoport 2021-ben két képzési héten (2021. szeptember 27-től október 1-jéig, illetve 2021. október 18-tól október 22-ig) összesen 197 hatósági alkalmazott (a rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a nemzetipark-igazgatóságok és a katasztrófavédelem munkatársai) számára szervezett képzést, amelyet 2022 tavaszán hasonló számú képzés követett. A munkacsoport azt tervezi, hogy 2029-ig további 2500 ember számára szervez hasonló képzéseket a témában.

A személyes képzés mellett az NNI a nemzetközi BBA (Belső Biztonsági Alap) támogatásával indított AMBITUS projekt keretében online képzési tantervet dolgoz ki a hulladékkal kapcsolatos bűncselekmények kivizsgálásáról a helyi rendőri erők kiválasztott munkatársai számára, a Rendőrségi Oktatási és Kiképző Központ támogatásával.

8. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország hozzon létre egy platformot az ügynökségek közötti együttműködéshez és a környezet elleni – különösen a hulladékkal kapcsolatos – bűncselekmények elleni erőfeszítések központi koordinációjához

A Nemzeti Környezeti Biztonsági Munkacsoportot létrehozó együttműködési megállapodást az illetékes szervek (az Agrárminisztérium, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a Pest Megyei Kormányhivatal és az Országos Rendőr-főkapitányság) 2021. március 31-én írták alá.

A munkacsoport felel a nemzeti végrehajtási stratégia kidolgozásáért, az információcseréért és a szakmai konzultáció fórumának biztosításáért, a partnerszervezetek munkatársai számára tartott képzések kidolgozásáért és megtartásáért, valamint a több hatóság munkáját érintő célzott műveletek megszervezéséért.

A felek szervezetein belüli együttműködés koordinálását a felek által az együttműködés különböző szintjein kijelölt munkatársak végzik, a munkacsoport tagjaival konzultálva. Azok a részt vevő felek, amelyek szervezeti felépítése ezt lehetővé teszi, vállalják, hogy a munkacsoport célkitűzéseivel összhangban lévő tevékenységek támogatása érdekében kapcsolattartó pontok hálózatát hozzák létre.

A felek gondoskodnak arról, hogy az általuk kijelölt munkatársak részt vegyenek az előre meghatározott képzési, oktatási, továbbképzési és vezetőképzési programokban, valamint arról, hogy rendelkezzenek a megfelelő képzési segédanyagokkal. Erre irányuló felkérés esetén a felek gondoskodnak arról, hogy szervezeteikből képzőket és hallgatókat delegálnak. A felek szükség szerint hozzáférést biztosítanak egymásnak a tankönyvekhez, szakkönyvekhez, módszertani anyagokhoz és egyéb, kölcsönös használatra szánt tájékoztató kiadványokhoz.

A felek biztosítják egymás felé az információáramlást; vállalják, hogy az adatkezelésre vonatkozó rendelkezésekkel összhangban lehetőség szerint és haladéktalanul tájékoztatják egymást a saját hatáskörükbe tartozó jogsértésekről vagy jogsértésre utaló adatokról, továbbá a másik fél kérésére az említett rendelkezésekben meghatározott határidőn belül a jogszabályban meghatározott hatáskörök gyakorlására jogosult félnek a vonatkozó információ alapján tájékoztatást nyújtanak.

A felek vállalják, hogy a víz mint környezeti elem tekintetében az általuk érzékelt, az Agrárminisztérium és az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság hatáskörébe tartozó területeket érintő jogsértések gyanúja, a környezet és a természet elleni jogellenes cselekmények, valamint a környezetet és a természetet veszélyeztető hatások észlelése és bekövetkezése esetén a vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartásával, a vizsgálat érdekeinek veszélyeztetése nélkül értesítik az Agrárminisztériumot és az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot.

A felek a munkacsoport rendszeres éves ülésein közös végrehajtási stratégiát alakítanak ki, amelyben meghatározzák a környezet- és természetkárosító cselekmények elleni hatékonyabb fellépés prioritásait, felhasználják a rendelkezésre álló statisztikai adatokat és hozzájárulnak a szakmai érdekek összehangolásához.

A felek vállalják, hogy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a rendelkezésükre álló innovatív eszközöket a munkacsoport céljainak előmozdítása érdekében elérhetővé tegyék.

A felek együttműködnek a hazai és nemzetközi pályázatok lehetőségeinek kihasználása érdekében.

A felek vállalják, hogy az együttműködés során szerzett tapasztalatok alapján, különösen a jogszabályok esetleges változása esetén, szükség szerint minden év március 31-ig közösen értékelik az együttműködést. E tevékenység keretében a felek az együttműködés hatékonyságának javítása érdekében javaslatot tehetnek a megállapodás módosítására.

A felek vállalják, hogy működésük és munkaterveik elkészítése során figyelembe veszik a munkacsoport ajánlásait.

A felek vállalják, hogy lehetőség szerint rotációs alapon biztosítják a munkacsoport üléseihez szükséges erőforrásokat és létesítményeket, és biztosítják, hogy küldötteik hozzáférhessenek a munkacsoport tevékenységével kapcsolatos feladatok elvégzéséhez szükséges létesítményekhez.

A felek adott esetben közösen felülvizsgálják, hogy szükség van-e az I. fejezetben szereplő kérdésekkel kapcsolatos, a saját felelősségi körüket érintő jogszabályok módosítására. A felek kölcsönös konzultációt követően kidolgozzák a jogszabály-módosításokra vonatkozó javaslataikat.

A felek vállalják, hogy támogatják egymást és együttműködnek egymással az e kérdésre összpontosító társadalmi tájékoztató és bűnmegelőzési kampányokban.

A felek vállalják, hogy amennyiben a munkacsoportban részt vevő szervezeti egységük átszervezés miatt megszűnne, a részvétel folytonosságának biztosítása érdekében a munkacsoportba résztvevőt delegálnak.

Az Agrárminisztérium a felelősségi körébe tartozó szempontok érvényesítése és teljesítése érdekében különösen az alábbi tevékenységeket végzi:

- a) megakadályozza az Európai Közösségekben természetvédelmi szempontból jelentős védett és fokozottan védett állat- és növényfajok, valamint a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló tanácsi rendelet A. és B. mellékletében felsorolt fajok, továbbá a nemzeti jogszabályok által védett fajok egyedeinek jogellenes birtoklását, beszerzését, tartását, forgalmazását, behozatalát, kivitelét, átszállítását, károsítását vagy elpusztítását, illetve jogellenes kereskedelmét;
- b) megakadályozza a Natura 2000 területeknek, védett barlangoknak, védett természeti területeknek, védett élő szervezetek közösségeinek vagy azok élőhelyének jogellenes jelentős megváltoztatását;
- c) elősegíti a természetvédelmi hatóságok feladatainak ellátásával kapcsolatos együttműködést;
- d) segíti a felek munkatársainak szakmai képzését.

Lehetőségeihez mérten hozzájárul a munkacsoport által szervezett ülések, képzések és továbbképzések lebonyolításához a helyszínen és a létesítmények ingyenes biztosításával.

Értesíti a feleket a környezet és a természet elleni bűncselekményekkel kapcsolatos információkról, különösen a következőkről:

- a) a természeti értékeket és területeket, különösen a védett természeti értékeket és területeket, a Natura 2000 területeket és az erdőket érintő, a 21. bekezdés a) és b) pontjában leírt jogellenes cselekmények és azok megelőzése;
- b) a védett természeti területeken, Natura 2000 területeken és erdőkben engedély nélkül végzett technikai jellegű és egyéb sport- és szabadidős tevékenységek, valamint a jogellenes közlekedés és ezek megelőzése.

Technikai segítséget nyújt a feleknek a hatáskörébe tartozó ágazatok érdekeit közvetlenül vagy közvetve sértő jogellenes tevékenységek megelőzése érdekében.

A felek egymás rendelkezésére bocsátják a környezet és a természet elleni, a felelősségi körüket közvetlenül vagy közvetve érintő jogsértések felderítéséhez, valamint a kárfelméréshez és kármentesítéshez kirendelhető szakértők és tanácsadók jegyzékét, a szakterület megnevezésével és valamennyi elérhetőségével, valamint az első- és másodfokú hatóságok jegyzékét, megjelölve azok hatáskörét, illetékességét és elérhetőségét, továbbá a megfelelő akkreditációval rendelkező laboratóriumok jegyzékét, megjelölve azok elérhetőségét.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal a következőkkel kapcsolatban:

- a) legális és illegális hulladékszállítások;
- b) fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok;
- c) a Washingtoni Egyezmény (CITES) hatálya alá tartozó, veszélyeztetett állat- és növényfajok;
- d) kedvtelésből tartott állatok;
- e) az Európai Unióba irányuló faanyag-behozatal (FLEGT);
- f) vadásztrófeák;
- g) veszélyes vegyi anyagok;
- h) radioaktív anyagok;
- i) növényvédő szerek;
- j) fluortartalmú üvegházhatású gázok és ózonréteget lebontó anyagok, vállalja az alábbiakban meghatározott kötelezettségeket:

kérésre segítséget nyújt a határokon átnyúló hulladékszállítmányok ellenőrzésében; az illetékes felek bevonásával országos műveletet szervez és hajt végre a veszélyes hulladéknak számító akkumulátorhulladék jogosulatlan szállításainak felderítése érdekében; kérésre részt vesz a hatáskörébe tartozó természeti értékek megőrzését célzó nemzetközi fellépésekben, és szükség esetén szervezési és koordinációs feladatokat lát el; biztosítja az együttműködést, ha a munkacsoportban részt vevő hatóságoktól a feltételezett bűncselekményekről konkrét információk érkeznek; a vám- és bűnüldözési ellenőrzések során – a megfelelő jogi feltételek teljesülése esetén – különös figyelmet fordít a ruházat, a poggyász és a járművek ellenőrzésére; tájékoztatja a feleket a külföldi tanulmányutak, nemzetközi konferenciák és az Európai Unió szerveinek ülései keretében szerzett tapasztalatokról, és biztosítja a rendelkezésre álló, nemzetközi tapasztalatokat összefoglaló dokumentumok kölcsönös cseréjét; kérésre a szakértői szinten egyeztetett formában és módon tájékoztatja a feleket a rendelkezésre álló forgalmi adatokról.

Az Országos Rendőr-főkapitányság létrehozza és működteti a környezeti bűnözésre és a kapcsolódó bűncselekményekre szakosodott képzési hálózatot; megszervezi a képző hálózat munkatársainak továbbképzését; biztosítja az információáramlást a munkacsoportban részt vevő küldöttek számára, ezáltal létrehozva a munkacsoport munkáját támogató rendőri szervezeti struktúrát; szükség és igény szerint – előzetes egyeztetést követően – segítséget nyújt a hatósági intézkedések végrehajtásában, mind bűnüldözési, mind biztonsági területen; adott esetben technikai támogatást nyújt a nyomozó szervnek a környezet és a természet elleni bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozás során; az adatkezelési szabályok betartásával megosztja a legjobb gyakorlatokat, az új munkamódszereket és a többi fél számára releváns egyéb, a nemzetközi kapcsolattartás során szerzett információkat.

Az Innovációs és Technológiai Minisztérium részéről az együttműködésben a körforgásos gazdaság fejlesztéséért, az energiapolitikáért és a klímapolitikáért, valamint a közszolgáltatási fejlesztésekért felelős helyettes államtitkár által felügyelt szervezeti egységek vesznek részt. A Minisztérium tájékoztatja a feleket a hulladékgazdálkodási ágazatban folytatott környezet- és természetkárosító tevékenységekről feltárt információkról; megosztja a felekkel az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerből rendelkezésre álló adatokat, hogy ezzel is segítse a felek környezet- és természetvédelmi szakmai munkáját; biztosítja a munkacsoportban részt vevő küldöttek számára az információáramlást a felügyelete és szakmai irányítása alá tartozó szervek tevékenységéről, ezzel elősegítve a munkacsoport és a felek szakmai munkáját és támogatva az együttműködést.

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság az adatkezelési szabályok betartásával megosztja a többi féllel a nemzetközi kapcsolattartás során szerzett bevált gyakorlatokat és egyéb, a többi fél számára releváns információkat; biztosítja, hogy az iparbiztonsági hatóságok ellenőrzései során (különösen amikor a veszélyes áruk szállításának ellenőrzésében részt vevő munkatársak a járművet és annak rakományát vizsgálják), valamint a vízügyi és vízvédelmi hatóságok ellenőrzései során – amennyiben a jogszabályi feltételek fennállnak – fokozott figyelmet fordítanak a környezeti, természeti, kulturális és gazdasági javak birtoklásával kapcsolatos jogellenes tevékenységek felderítésére; az iparbiztonsági hatósági ellenőrzések során (különösen a veszélyes áruk szállításának ellenőrzésekor), valamint a vízügyi és vízvédelmi hatósági ellenőrzések során feltárt környezetkárosító jogellenes tevékenységek esetén az egyéb jogszabályi kötelezettségein túlmenően a munkacsoporton keresztül értesíti a feleket a hatáskörükbe tartozó szabálytalanságokról; a munkacsoport kérésére a hatáskörébe tartozó iparbiztonsági, valamint vízügyi és vízvédelmi hatósági ellenőrzések lefolytatásával közreműködik a környezetkárosító jogellenes cselekmények felderítésében.

A Pest Megyei Kormányhivatal kötelezettséget vállalt a feladatkörébe tartozó szempontok érvényesítésére és teljesítésére, így különösen az alábbiakra:

- aa) a fokozottan védett állatfajok egyedei illegális birtoklásának, illetve kereskedelmének megakadályozása;
- ab) az országhatárt átlépő illegális hulladékmozgások megakadályozása;

ac) technikai segítségnyújtás a felek számára;

előzetes kérésük alapján tájékoztatja a feleket a joghatóságuk alá tartozó eljárásokra okot adó, a környezet és a természet elleni jogellenes cselekményekkel kapcsolatos információkról, valamint az ezekkel kapcsolatban tett eljárási lépésekről; észszerű felkérésre részt vesz a felek eljárásaival kapcsolatos helyszíni ellenőrzésekben, és technikai segítséget nyújt az ilyen eljárások során; kérés esetén késedelem nélkül gondoskodik a felek eljárásai során talált, fokozottan védett állatfajok illegálisan tartott egyedeinek elkobzásáról és adott esetben azok szakszerű és jogszerű megsemmisítéséről; a munkacsoporton keresztül értesíti a feleket a határokon átnyúló hulladékmozgások ellenőrzése során észlelt, a hatáskörükbe tartozó szabálytalanságokról, amennyiben a környezetre káros jogellenes tevékenységeket észlel; külön kérésre hivatalos dokumentumok rendelkezésre bocsátásával segíti a feleket a felelősségi körükbe tartozó területeket közvetlenül vagy közvetve veszélyeztető, a környezet és a természet elleni jogellenes cselekmények felderítésében és bizonyításában.

A Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal biztosítja szakértőinek részvételét a nemzetközi és hazai ellenőrzési intézkedésekben.

A munkacsoporthoz bármely, a munkacsoport céljaival összhangban tevékenykedő szervezet csatlakozhat, amennyiben vállalja a munkacsoport munkáját megalapozó együttműködési megállapodás elfogadását, különösen az együttes kötelezettségvállalásokban felsorolt közös vállalatok végrehajtását, és a munkacsoport egyhangúlag támogatja a csatlakozást. A munkacsoport minősített többséggel dönt arról, hogy az így társult szervezet hány tagot delegálhat. A csatlakozásról szóló munkacsoporti ülés jegyzőkönyvének aláírásával a csatlakozó szervezet a munkacsoport teljes jogú tagjává válik.

Amennyiben a munkacsoport működésével összeegyeztethető tevékenységet folytató közigazgatási szerveket, nem kormányzati szervezeteket és vállalatokat képviselő, konzultációs joggal felruházott tagok bekapcsolódása kölcsönös előnyökkel jár, a tevékenységi körüket érintő tematikus csoportban stratégiai partner státuszú tagként részvételi lehetőséget lehet biztosítani a számukra. A kiemelt stratégiai partnereket az elnök évente tájékoztatja a munkacsoport tevékenységéről. A tájékoztatást – a munkacsoportban részt vevő szervezetek érdekeit szem előtt tartva – a közös tevékenységi terület szempontjából releváns információkra kell korlátozni.

9. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország rendszeresen biztosítson az illetékes hatóságok, köztük a közigazgatási hatóságok számára információmegosztó platformot, amely segít a nyomozó hatóságoknak a feladataik eredményesebb ellátásában és a nyomozások hatékonyabb lefolytatásában

Az együttműködési megállapodás alapján a NEST-munkacsoport a működési szabályzatban rögzített időközönként a társhatóságokkal kiegészülve ülésezik az együttműködést és a közös fellépést támogató konkrét feladatok meghatározása érdekében.

10. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország fejlessze az oktatási kapacitásokat, amelyek a környezet elleni bűncselekmények felderítésében, nyomozásában és a büntetőeljárások lefolytatásában részt vevő összes hatóság képzését szolgálják (függetlenül attól, hogy az köztisztviselőket vagy bűnüldöző szervek tagjait célozza-e), felkészítve őket saját feladataik ellátása mellett az illetékes partnerekkel folytatott együttműködésre is

Az NNI hatáskörén kívül eső hulladékgazdálkodási bűncselekmények kivizsgálása általában a helyi nyomozó hatóságok hatáskörébe tartozik. A szóban forgó bűncselekmények speciális jellege miatt a nyomozást az illetékes megyei szakhatóság szakmailag felkészült munkatársai segítik.

A szükséges eljárások gyors és hatékony lebonyolítása, valamint a hulladék megfelelő kezelése érdekében kiemelten fontos a partnerhatóságokkal folytatott szoros együttműködés a hulladékkal kapcsolatos rendőri fellépés során.

A kapcsolódó feladatok rendszerének megvalósítása érdekében az Országos Rendőr-főkapitányság módszertani segédletek és szakmai tájékoztatók összeállításával információkkal látja el a nyomozói állományt az egységes bevált gyakorlatról és az érintett normák esetleges változásairól.

A 7. pontban leírt képzés célja a jó együttműködés kialakítása a partnerszolgálatokkal. Ezen túlmenően a saját illetékességi területén minden területi egység önállóan felelős a partnerhatóságokkal való jó együttműködés kialakításáért és fenntartásáért.

11. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország megfelelő intézkedések meghozatalával biztosítson jobban strukturált képzést a bírák részére az EU-t érintő környezet elleni bűncselekményekkel kapcsolatban, és ösztönözze a minél gyakoribb bírói részvételt ezeken a képzéseken

Mind a közigazgatási, mind a büntetőjogi megközelítések szisztematikusan beépülnek a bíróság képzési rendszerébe.

Az Országos Bírósági Hivatalon belüli Magyar Igazságügyi Akadémia rendszeresen szervez a témában mind munkahelyi, mind online képzéseket.

2018-ban 66 résztvevővel nagyszabású munkahelyi képzésre került sor a büntető, polgári és közigazgatási peres eljárásokban végzett igazságügyi szakértői tevékenység sajátosságairól, különös tekintettel a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi tárgyú ügyekre.

A világjárványra való tekintettel az elmúlt 2–3 évben a helyben szervezett munkahelyi képzéseket minden szakterületen internetalapú távoktatási képzések váltották fel, amelyek online elérhetőek és a bírák sokkal szélesebb köre számára hozzáférhetőek.

Tavaly például – 2021. április 6. és 20. között – 266 fő vett részt a környezeti bűnözés és az állatvédelem gyakorlati szempontjairól szóló internetalapú távoktatási képzésen. A folyamatosan frissített tananyagon alapuló képzést minden évben meghirdetik és elérhetővé teszik az érdeklődő vagy szakosodott bírák számára.

12. sz. ajánlás: Javasolt, hogy Magyarország legyen nyitott arra, hogy szélesebb összefüggésben is megvizsgálja a környezet elleni bűncselekményeket és konkrétan az illegális hulladékszállítást, a gazdasági bűnözés olyan formájaként, amelyért gyakran szervezett bűnözésben részt vevő csoportok a felelősek, és vegye figyelembe a környezet elleni bűncselekmények gazdasági szempontjait és pénzügyi vonzatait a természeti környezetre és a társadalomra nézve

A hulladékgyűjtés rendje megsértésének a Büntető Törvénykönyv 248. §-ában meghatározott tényállását 2021. március 1-jei hatállyal átfogóan módosították. A jelentésben foglalt, mára érvényét veszített leírással szemben a hatályos szöveg szerinti tényállás a következő:

Btk. 248. § (1): „Aki

a) nyilvántartásba vétel vagy bejelentés nélkül, illetve engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve végez hulladékgazdálkodási tevékenységet, vagy

b) hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez és az alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére

büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen

a) az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére alkalmas vagy

b) jelentős mennyiségű

hulladékot elhelyez, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) veszélyes hulladéokra,

b) különösen jelentős mennyiségű hulladéokra, vagy

c) különös visszaesőként

követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény a (3) bekezdés b) pontja szerint is minősül.

(5) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt

a) az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetben egy évig,

b) a (3) bekezdésben meghatározott esetben két évig,

c) a (4) bekezdésben meghatározott esetben három évig

terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) E § alkalmazásában

a) különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény a környezetkárosítás és a természetkárosítás;

b) hulladékgazdálkodási tevékenység a hulladékról szóló törvény szerinti hulladékgazdálkodás azzal, hogy a szállítás fogalmába bele kell érteni az országba történő behozatalt, onnan történő kivitelt, valamint az azon történő átszállítást;

c) jelentős mennyiségű hulladék az 1000 kg-ot vagy a 10 köbmétert meghaladó mennyiségű hulladék;

d) különösen jelentős mennyiségű hulladék a jelentős mennyiségű hulladék tízszerese.”

A módosításra azért volt szükség, mert a vonatkozó ítélkezési gyakorlat felülvizsgálata megmutatta, hogy a hulladék fogalmának a Büntető Törvénykönyvben rögzített büntetőjogi alapdefiníciója eltért a hulladékgazdálkodás területén alkalmazott fogalomtól, ami alapvető akadályt jelentett a büntetőjogi alapdefiníció alkalmazása során. A Büntető Törvénykönyvben alkalmazott szűkebb megfogalmazás azt is eredményezte, hogy a hulladékstátusz megállapítása csak szakértő kirendelése esetén volt lehetséges. Mindez hosszadalmas eljárásokhoz és nemritkán bizonyítékok hiányához vezetett.

Ebben az összefüggésben szükségessé vált a tényállás kiegészítése annak érdekében, hogy a büntetőjogi felelősség megállapításához bizonyos mennyiség felett objektív tényezőket lehessen alapul venni. Ennek megfelelően az a személy, aki arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen az 1000 kg-ot vagy a 10 köbmétert meghaladó mennyiségű hulladékot helyez el, bűncselekmény miatt legfeljebb három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Mivel a hulladékgazdálkodási ágazatban jelentős változásokra került sor a hatósági eljárások megindításának módját illetően, célszerű volt a hulladékgazdálkodási tevékenység megkezdéséhez vagy folytatásához szükséges bejelentés elmulasztását is szankcionálni, így a törvény a nyilvántartásba vétel vagy bejelentés nélkül végzett hulladékgazdálkodási tevékenységet is szankcionálja.

További szigorítást jelent a minősített esetek új meghatározása, így már nem csak a veszélyes hulladéokra elkövetett bűncselekmény minősül súlyosabbnak, hanem a különösen jelentős mennyiségű hulladékra elkövetett, valamint a különös visszaesőként elkövetett bűncselekmény is. A visszaesés meghatározott eseteinek tekintetében a környezetkárosítás és a természetkárosítás hasonló bűncselekménynek számít. Emellett bevezettek egy új, a különösen jelentős mennyiségű veszélyes hulladékra elkövetett bűncselekmény törvényi tényállására vonatkozó összetett minősítést is, amely két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Szintén 2021. március 1-jei hatállyal a Büntető Törvénykönyv módosításával új bűncselekményi kategóriát vezettek be. A 73. § c) pontja, amely bizonyos bűncselekmények esetében kivételes esetekben kizárja a hulladékok elkobzása mellőzésének lehetőségét. A módosítás értelmében a környezetkárosításra és a hulladékgazdálkodás rendjére vonatkozó szabályok megsértése esetén a 72. § (1) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott esetekben az elkobzás nem mellőzhető, azaz minden esetben el kell kobozni azt a dolgot, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak, vagy amelyre a bűncselekményt elkövették, vagy amelyet a bűncselekmény befejezését követően e dolog elszállítása céljából használtak.

A Büntető Törvénykönyv 248. §-ának módosítása, illetve az elkobzásra vonatkozó szabályok módosítása az ajánlásnak is megfelel, mivel a jelentős mennyiségű hulladékra elkövetett bűncselekmények köthetőek a gazdasági vagy a szervezett bűnözéshez. Emellett az elkobzás mint tulajdonvesztéssel járó intézkedés kifejezetten gazdasági és pénzügyi visszatartó erőt képvisel.

Azt is meg kell jegyezni, hogy ha az illegális hulladékszállítást a gazdasági bűnözés egyik formájának tekintjük, amelyet gyakran a szervezett bűnözésben részt vevő csoportok követnek el, akkor nemcsak a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése állapítható meg, hanem számos más bűncselekmény is. Ezekben az esetekben a Büntető Törvénykönyv a kiterjesztett hatályú vagyonelkobzás lehetőségét is biztosítja, ami igen hatékony eszköz, hiszen ha az elkövetőt bűnösnek találják, akkor az adott bűncselekményhez kapcsolódó vagyontárgyakat az elkövető egyéb vagyonával együtt bizonyos feltételek mellett elkobozhatják.

Végezetül utalni kell a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvényre is, amely szerint a szóban forgó intézkedések a természetes személyek mellett a jogi személyekkel szemben is alkalmazhatók, ha a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését célozta vagy eredményezte, vagy a bűncselekményt a jogi személy felhasználásával követték el.